

Zonneparken en natuur kunnen prima samengaan

De provincie heeft een voorlopige stop gezet op nieuwe zonneweides. Toch gaan er op termijn veel bijkomen. Bij de aanleg moet de biodiversiteit uitgangspunt zijn, vindt Hans van der Werf.

Theo Klein

Heerenveen | „Waarom van die industriële hekken eromheen, maar geen boomwal erbij gezet?” Hans van der Werf, directeur van de Friese Milieufederatie, kijkt wat meewarig naar het nieuwe, door Shell gebouwde zonnepark bij een bedrijventerrein in Heerenveen-Zuid.

In vergelijking met de meeste parken in Fryslân is dit park volgens hem nog een relatief gunstige uitzondering wat betreft inpassing in het landschap en oog voor natuur en biodiversiteit. Zo is het Naturalis Biodiversity Center bij de aanleg betrokken en is het park minder diep in het beekdal van de Tsjonger aangelegd dan eerst de bedoeling was. En met een oppervlakte van twintig hectare en een vermogen van veertien megawatt is het ook niet extreem groot. „Veertig hectare is bij de grote projectontwikkelaars standaard en voor minder dan vijf hectare komen ze niet eens kijken.”

Projectontwikkelaars

Met die zucht naar steeds groter hebben de zonnepanelencowboys, zoals Van der Werf ze typeert, de eigen glazen ingegoooid. Vorig jaar besloten Provinciale Staten dat in Fryslân panelen eerst op daken moeten komen en pas in laatste instantie op landbouw- of natuurgrond.

Die stop ging nog sneller dan inder tijd met windmolens op land. „Daar wisten projectontwikkelaars de kansen voor wind op land in tien jaar om zeep te helpen, nu trok de provincie binnen drie jaar al aan de rem.”

Toch voorziet Van der Werf in de nabije toekomst in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES) grote parken op landbouw- en natuurgrond. „Wat we nu zien is nog maar

het begin. Tot 2030 is het Friese bod voor de RES voldaan. Maar na die tijd moet er nog veel meer duurzame energie worden opgewekt.”

Wie bedenkt dat het nieuwe Heerenveense park goed is voor 5 procent van het jaarlijkse elektriciteitsverbruik in de gemeente, kan zich voorstellen hoeveel panelen er nog bij moeten komen om de duurzaamheidsdoelen te halen. En dan maakt stroom slechts 20 procent van het totale energieverbruik uit.

Als het aan de Nederlandse Milieufederaties ligt wordt er voortaan bij de aanleg van zonneweides vooral gekeken naar hoe het kan bijdragen aan meer natuur en biodiversiteit. In hun rapport *Natuur & Landschap in de RES* dat op 31 maart wordt gepresenteerd geven ze aan hoe dat het beste kan.

Schape

Van der Werf: „Nu wordt er eerst gekeken naar waar grond vrijkomt en dan, in het beste geval, hoe een zonneweide daar valt in te passen. Wij pleiten ervoor dat eerst de landschappelijke waarden en natuurwaarden in een regio in kaart worden gebracht. Dan ga je kijken waar het best een park kan komen en welke natuurversterkende maatregelen er genomen moeten worden.”

De gemeente Heerenveen doet het wat zonneparkenbeleid volgens Van der Werf niet eens zo slecht. „Geen al te bizar grote parken, verspreid over de gemeente en bij bedrijventerreinen.” Vooral bij het geplande park bij Tjalleberd is volgens Van der Werf met de natuur rekening gehouden. Nog meer dan bij het park in Heerenveen-Zuid.

Het voormalige intensief bewerkte grasland op die plek zal er qua biodiversiteit wel snel op vooruit gaan. Er wordt kruidenrijk gras gezaaid en aan de rand is een boomwal gepland. Maar het had volgens de FMF-directeur zo

Hans van der Werf van de Friese Milieufederatie bij de nieuwe zonneweide in Heerenveen-Zuid.

Foto: Simon Bleeker

Tot 2030 is het Friese bod voor de RES voldaan. Maar na die tijd moet er nog veel meer duurzame energie worden opgewekt

veel beter gekund. „Met meer ruimte tussen de rijen panelen hadden er ook schape kunnen grazen. Die zorgen gelijk voor een goed beheer van de vegetatie. Met meer ruimte tussen de panelen en hoger geplaatst kan er ook veel meer licht de bodem bereiken wat goed is voor de biodiversiteit.”

Vlinders en bijen

Mooi is dat wordt bijgehouden hoe het met de bijen en vlinders gaat op het park. Maar dat er niet naar het bodemleven wordt gekeken vindt Van der Werf een gemiste kans. „Over 25 jaar zal het park waarschijnlijk verdwijnen. Door het nu niet te monitoren om eventueel maatregelen te nemen is het afwachten hoe de bodem er dan bij ligt.”

Van der Werf zou het ook mooi

hebben gevonden als bij de aanleg van het park het gebied er omheen gelijk voor wandelaars was ontsloten. „Je hebt hier een prachtig beekdal. Daarom dat niet openstellen voor recreanten?”

Dat zonneweides en natuurversterking heel goed kan samengaan blijkt volgens hem uit het Solarpark Galecop bij Nieuwegein. „Helaas moet ik altijd daar naar toe als ik belangstellenden wil laten zien hoe het wel kan.”

Op dat park is niet alleen gezorgd voor veel ruimte zodat er schape kunnen grazen er is ook lisdodde- en wilgenteelt opgezet. „Zo combineer je groene energie met meer natuur en biodiversiteit. Je haalt niet het maximum aan megawatt uit een terrein, maar het zal de tegenstand tegen zonneweides verminderen.”

Ommetje

Samen thuis
Trudy Oldenhuis

Miljoenen coronakilo's zijn we met elkaar aangekomen dit jaar, was de alarmerende boodschap van minister-president Rutte in de laatste persconferentie. Toch bleven binnensportlocaties nog een tijd dicht en ik prees me maar weer gelukkig met het feit dat mijn oudste kinderen op voetbal zitten. Dat gebeurt buiten, en mag tenminste wel.

En die extra kilo's, dacht ik gerustgesteld, zitten ook niet aan mijn lijf. Sterker nog, ik beweeg eigenlijk meer dan ooit. Deze lockdown was ik bijvoorbeeld weer begonnen met de (bijna) dagelijkse zevenminutenworkouts. Als enige van ons gezin. Waar ooit alle gezinsleden samen

met mij de *push ups with rotation* en *full planks* uitvoerden, sta ik nu eenzaam en alleen in het rond te springen en mij op te drukken.

En dat niet alleen, net als veel andere landgenoten ben ik ook aan het wandelen geslagen. Tot voor kort deed ik dat flierefluitend en vrijblijvend, dan eens hierheen, dan eens daarheen, en het vaakst van al gewoon hetzelfde rondje. Maar toen liet ik mij overhalen om de Ommetje-app van de Hersenstichting op mijn telefoon te zetten, en sindsdien is dat wandelen toch een soort van wedstrijd geworden, vooral met mezelf.

Want zo'n ommetje telt pas echt als die minstens twintig minuten

duurt. En toen ik dus deze dag naar het stembureau liep om van mijn democratisch recht gebruik te maken, was ik onderweg niet bezig met de vraag op welke partij ik zou stemmen, maar meer met de vraag of het stembureau wel twintig minuten wandelen ver weg zou zijn. Nee dus, bleek bij aankomst: ik was nog maar achttien en een halve minuut aan het wandelen. Te weinig!

Een extra rondje lopen om het grasveld naast het stembureau leek ineens noodzakelijk. Het was geen mooi grasveld met een paadje erlangs. Het was eigenlijk gewoon een stukje vergeten groen naast de stoep. Ik liep er heel ontspannen en natuurlijk omheen, net alsof het heel normaal was om zoiets te doen, en ondertussen hoopte ik maar dat niemand het zag.

Pas daarna had mijn ommetje

Ik liep er heel ontspannen en natuurlijk omheen, net alsof het heel normaal was om zoiets te doen

twintig minuten geduurd en kon ik het stembureau in om mijn stem uit te brengen. Vervolgens wandelde ik terug naar huis. Extra beloning! Tweede ommetje van de dag gelopen!

„Gelukt?“, vroeg mijn echtgenoot toen ik voldaan het huis weer binnenstapte. „Je had eigenlijk ook wel gelijk voor mij kunnen stemmen, met een machtiging. Nu moet ik er zelf nog heen.”

Heel even overwoog ik hem aan te bieden dat alsnog te doen (derde en vierde ommetje op één dag! Nóg een beloning!), maar daar zag ik toch van af. Miljoenen coronakilo's! „Een beetje beweging is voor jou ook niet verkeerd”, zei ik daarom. Even later vertrok hij op de fiets, richting winkel én stembureau.

trudy.oldenhuis@frieschdagblad.nl